

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 24/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen pysyvän oleskeluluvan myöntämisestä AMK-tutkinnon suorittaneille ulkomaalaisille

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Inka Hopsun/vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 24/2025 vp:

Miksi hallitus ehdottaa rajausta, jossa ulkomaalaiset ammattikorkeakouluissa tutkinnon suorittaneet saavat yliopistotutkinnon suorittaneita heikommat mahdollisuudet pysyvän oleskeluluvan saamiseen,

onko hallitus valmis muokkaamaan esitystä ja

millä toimilla hallitus aikoo nostaa Suomessa tutkinnon suorittaneiden ulkomaalaisten työllistymisprosentin tavoiteltuun 75 prosenttiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pysyvän oleskeluluvan edellytyksiä koskevan lainsäädännön uudistamista valmistellaan käynnissä olevassa sisäministeriön hankkeessa (SM007:00/2024). Hankkeessa toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman tavoitteita pysyvän oleskelun edellytysten tiukentamisesta. Hankkeessa tuotettu hallituksen esityksen luonnos on ollut lausunnolla lausuntopalvelu.fi-internetsivulla 27.1.2025 – 7.3.2025 (VN/7059/2024)

Pääsäännöksi tulisi luonnoksen perusteella jatkossa se, että vaadittaisiin kuuden vuoden oleskelua sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa ja kahden vuoden työhistoriaa. Pääsääntöön olisi tiettyjä poikkeuksia. Yksi niistä olisi se, että Suomessa jatkotutkinnon, ylemmän korkeakoulututkinnon (ml. ylempi ammattikorkeakoulututkinto) tai yliopiston alemman korkeakoulututkinnon suorittanut ulkomaalainen voisi saada pysyvän oleskeluluvan ilman tiettyä etukäteen määriteltyä oleskeluaikaa sekä työhistoriaa ja normaalitilannetta alemmalla kielitaitovaatimuksella. Käytännössä Suomessa oleskeltu aika riippuisi siten siitä, kuinka nopeasti henkilö suorittaisi vaadittavat opinnot ja hankkisi vaadittavan kielitaidon. Pysyvän luvan myöntäminen edellyttäisi vastaavasti kuin muissakin tilanteissa tiettyjen yleisten edellytysten täyttymistä (esimerkiksi toimeentulo ja nuhteettomuus).

Ratkaisu ei tarkoittaisi sitä, että ammattikorkeakoulussa alemman korkeakoulututkinnon suorittanut ei voisi jatkossa saada pysyvää oleskelulupaa. Tämä olisi mahdollista joko kuuden vuoden jälkeen tai neljän vuoden jälkeen esimerkiksi 40 000 euron vuositulojen perusteella. Lisäksi se ei vaikuttaisi kyseisen henkilön mahdollisuuteen saada tätä ennen määräaikainen oleskelulupa esimerkiksi työnteon tai työnhaun perusteella taikka yrittäjänä. Toisin sanoen ratkaisu ei tarkoittaisi sitä, että kyseisen henkilön olisi poistuttava Suomesta pelkästään puheena olevan rajauksen takia.

Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneita koskevassa poikkeuksessa on osaltaan kyse siitä, että pyritään vahvistamaan tähän henkilöryhmään kohdistuvaa pitovoimaa. Toisin sanoen edistämään sitä, että mahdollisimman moni opintonsa loppuun saattanut kansainvälinen opiskelija jäisi Suomeen pysyvämmiin.

Poikkeus perustuu hallitusohjelmaan kirjattuun tavoitteeseen, mutta menee sitä pidemmälle, koska hallitusohjelmassa mainitaan ainoastaan ylempi korkeakoulututkinto. Hallitus pitää luonnokseen valittua rajausta perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena. Pysyvän oleskeluluvan saaminen jo alemman tutkinnon perusteella saattaa houkutella kansainvälistä opiskelijaa jatkamaan esimerkiksi lääkärin opintoja ylempään korkeakoulututkintoon saakka Suomessa.

Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneista ulkomaalaisista opiskelijoista 55 % on työllistynyt Suomeen vuosi valmistumisen jälkeen. Osuus on kansainvälisessä vertailussa kohtuullisen korkea. Suomeen työllistyneiden osuus on kasvanut viime vuosina. Yli puolet Suomeen työllistyneistä työllistyy korkeakoulututkintoa vaativiin tehtäviin. Erityisen hyvin Suomeen työllistyy ammattikorkeakoulujen terveys- ja hyvinvointialalta valmistuneet (71 %), myös ICT-alalta valmistuneet työllistyvät hyvin (63 %). Arviolta 40 % opiskelutarkoituksessa Suomeen muuttaneista opiskelijoista muuttaa ulkomaille heti valmistumisen jälkeen. Suomeen jääminen riippuu pitkälti työllistymis- ja uramahdollisuuksista.

Kansainvälisten opiskelijoiden työllistymisen parantamiseksi on jo viime vuosina käynnistetty monia toimenpiteitä, mutta tehostamista ja uusia toimia tarvitaan opintojen aikaisten työelämäyhteyksien lisäämiseksi ja kotimaisten kielten osaamisen tukemiseksi.

Korkeakoulujen ohjauksessa on otettu huomioon kansainvälisten opiskelijoiden työllistymisen edistäminen. Sopimuskaudelle 2025–2028 kaikille korkeakouluille on asetettu seurantaindikaattori kansainvälisten opiskelijoiden työllistymisestä Suomeen.

Helsingissä 7.3.2025

Sisäministeri Mari Rantanen